

Danmarks støtte til mobilisering af skatteindtægter i udviklingslandene – Status og anbefalinger

Marts 2021

Resume:

Skat er afgørende for, at udviklingslandene kan nå Verdensmålene. Dette notat viser dog, at Danmark, trods løfter om det modsatte, ikke prioriterer kampen for retfærdig skat i udviklingssamarbejdet tilstrækkeligt. Der er brug for en aktiv og ambitiøs udviklingspolitisk indsats på skatteområdet. Vi anbefaler at:

1. **Danmark kraftigt forøger udviklingsbistanden til at støtte udviklingslandenes skattesystemer.** Danmark har forpligtet sig på at fordoble udviklingsbistanden til skat i perioden 2015-2020, men dette notat dokumenterer, at støtten i stedet er faldet i perioden 2016-2020. For Danmark at nå sin forpligtelse krævede det, at der i 2020 afsattes ca. 98 mio. kr.; men beløbet var omkring 9 mio. kr. altså mindre end 10 pct.
2. **Dansk udviklingsbistand til skat skal fremme progressive skattesystemer, der reducerer ulighed.** Dansk støtte til skat kanaliseres i stigende grad gennem IMF og Verdensbanken. Begge institutioner fremmer erfaringsmæssigt regressive skattesystemer, der øger den økonomiske og kønsmæssige ulighed. Dansk støtte bør kanaliseres til initiativer og igennem institutioner, som fremmer progressive skattesystemer, der på linje med den danske velfærdsmodel lader de bredeste skuldre bære den største byrde. En fortsat dansk støtte gennem IMF og Verdensbanken bør følges af en indsats i samarbejde med den nordiske gruppe for at sikre større fokus på progressive skattereformer med reduktion af ulighed i organisationernes skattearbejde.
3. **Dansk udviklingsbistand til skat skal styrke samfundskontrakten.** Skat handler ikke om kun om at mobilisere indtægter, eller om hvem der skal betale. Det handler om forholdet mellem borger og stat. Dansk støtte til skat har ikke tilstrækkeligt blik for den vigtige rolle, som åbenhed og folkelig inddragelse bør have på skatteområdet. Mere støtte bør fokuseres på at styrke civilsamfundets og mediernes evne til at engagere borgere og holde staterne ansvarlige for en progressiv inddrivelse og investering af skatter.
4. **Danmark styrker indsatsen for internationale regler og national lovgivning, som støtter udviklingslandenes muligheder for at mobilisere egne ressourcer.** Udviklingslandenes skattebase undermineres af skattely, selskabers skattetricks og international hvidvask. Der er brug for, at Danmark stiller sig på udviklingslandenes side i international skattepolitik, samt gennemfører konsekvensanalyser af egen skattepolitik ift. Udviklingslandene for at sikre politik-kohærens.

1. Baggrund: En udviklingspolitisk indsats på skat er mere nødvendig end nogensinde

Covid-19 pandemien har fungeret som en fremkaldervæske, der tydeliggør ulighed inden for og mellem lande. Krisen risikerer at medføre den første stigning i andelen af verdens befolkning, der lever i ekstrem fattigdom siden 1990¹. Den dramatiske økonomiske krise, som har fulgt Covid-19 i mange udviklingslande underminerer landenes skatteindtægter på netop det tidspunkt, hvor behovet for offentlige investeringer i sundhed, økonomien og sociale sikkerhedsnet er størst (se boks 1). Det, der skal være "årtiet hvor vi leverer på verdensmålene" kan ende med at blive et stort tilbageskridt.

Der er åbenlyst brug for massiv finansiel støtte og gældslettelse til udviklingslandene på både kort og lang sigt. Men i et fælles opråb fra FN, OECD, IMF og Verdensbanken advarer de om vigtigheden af, ikke at miste blikket for det afgørende i at støtte langsigtet kapacitetsopbygning på skat og at mobilisere skatter i kølvandet af krisen.²

Udviklingslandes behov for at generere nationale indtægter fra skat samt vigtigheden af, at der er international støtte hertil, understreges i Danmarks udviklingspolitiske strategi Verden 2030. Her fremgår det, at Danmark gennem sit udviklingssamarbejde vil arbejde for at "styrke og effektivisere udviklingslandenes nationale og lokale skattesystemer".³ Dette ligger i tråd med verdensmål 17, og særligt delmål 17.1, som slår fast, at "national ressourcemobilisering skal styrkes, bl.a. gennem international støtte til udviklingslande for at forbedre den nationale kapacitet til skatte- og andre indtægtsopkrævninger."⁴

I de følgende afsnit gives en kort status på Danmarks støtte til udviklingslandenes ressourcemobilisering.

Boks 1: Covid-19 rammer udviklingslandenes skatteindtægter

De økonomiske følgevirkninger af Covid-19 er ikke kun mindre vækst og tab af arbejdspladser, det er også færre skatteindtægter.

[Ifølge beregninger fra Oxfam](#)

står landene i **Latinamerika** f.eks. til at miste skatteindtægter svarende til ca.2% af regionens bruttonationalprodukt (BNP) eller ca. \$113 mia. pga. Covid-19. Det svarer til 59% af de offentlige investeringer i sundhed for hele regionen.

[Ifølge beregninger fra IMF](#) kan

Somalia forvente et fald i skatteindtægter på 23% i 2020, mens **Ghana** kan miste op til 60% af landets indtægter fra oliesektoren i 2020 (880 mio. USD) som følge af kollapset i oliepriser i fbm Covid-19 pandemien.

Uden en indsats kan de lavere skatteindtægter bide sig fast.

Efter finanskrisen 2008-09 [tog det således i gennemsnit 8 år](#) før verdens skatteindtægter var på samme niveau som før krisen.

¹ <https://www.wider.unu.edu/publication/precarity-and-pandemic>

² <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/06/16/vc-facing-the-crisis-the-role-of-tax-in-dealing-with-covid-19>

³ <https://um.dk/~media/um/danish-site/documents/danida/det-vil-vi/strategier/danmarks%20udviklingspolitiske%20og%20humanitaere%20strategi.pdf?la=da>

⁴ <https://www.verdensmaalene.dk/delm%C3%A5l-og-indikatorer>

Boks 2: Er vi på vej til at indfri verdensmålet om styrket ressourcemobilisering?

[Danmarks Statistiks overvågning af Verdensmålene viser](#), at der i perioden 2008-18 ingen fremgang er at spore for verden som helhed ift. at øge ressourcemobiliseringen, målt som skatteindtægter som andel af BNP. For de mindst udviklede lande er der endda indikationer på, at [skatteindtægterne har været svagt faldende](#) som andel af BNP over de seneste år. Der er således ingen tegn på, at verdenssamfundet endnu er på rette vej mod at indfri Verdensmål 17.1 om øget ressourcemobilisering.

2. Danmark giver ikke nok udviklingsbistand til skatteområdet

I 2015 tilsluttede Danmark sig Addis Tax Initiative (ATI) sammen med yderligere 19 donorer og 24 partnerlande.⁵ En central forpligtelse i initiativet er, at Danmark og de øvrige donorer kollektivt lovede at fordoble bistanden (basisår 2015) til teknisk samarbejde på skatteområdet (skattemobilisering) i perioden 2015-2020 (se boks 3).⁶

Danmark er desværre i praksis meget langt fra at leve op til det centrale løfte. Figur 1 viser, at Danmark endnu ikke har opnået sit mål. Faktisk er dansk udviklingsbistand i perioden 2016-2020 kun overstegit niveauet fra 2015 i 2020, og her kun lige (se bilag 1 for yderligere) til trods for, at de år ifølge Danmarks ATI-forpligtelser skulle have været startskuddet til en kraftig udvidelse af dansk udviklingsbistand til skat. Hvis Danmark skulle have nået at indfri løftet til de fattigste lande, som afgivet under ATI, skulle dansk udviklingsbistand til skat være forøget til ca. 98 mio. kr. i 2020 (\$15,52 mio.).

I 2020 er der givet bare ca. 9 mio. kr. Danmark har altså langt fra levet op til forpligtelsen om at fordoble bistanden til skat.

Det skal bemærkes, at selvom de indberettede tal til OECD DAC for dansk udviklingsstøtte til skat er basis for at måle Danmarks ATI-forpligtelse, så er disse tal ikke nødvendigvis udtryk for den samlede danske bistand til skat. Det skyldes bl.a., at en del projekter, der har skat som et af flere elementer, ikke nødvendigvis indrapporteres til OECD DAC som et skatteprojekt. For at tage højde for denne mangel i de indrapporterede tal, fremgår i bilag 2 en mere komplet kortlægning af den danske udviklingsbistand til skat, som kortlægger alle poster, der har et skatteelement. Bilag 2 viser en endnu klarere negativ tendens end tallene, som er indrapporteret til OECD DAC, nemlig et fald i dansk udviklingsbistand til skatteaktiviteter i perioden 2015-19 på ca. 64%. Uanset hvordan det opgøres, virker dansk udviklingsbistand til skatteområdet altså til at være gået i den modsatte retning af, hvad Danmark har forpligtet sig på under ATI.

Boks 3: De tre Addis Tax Initiative forpligtelser

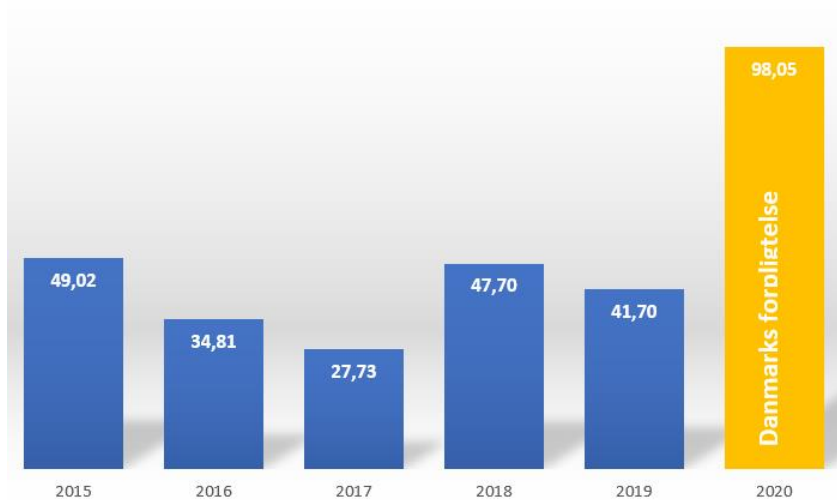
Donor og partnerlande har forpligtet sig på tre krav under [Addis Tax Initiative \(ATI\)](#):

1. Donorlandene forpligter sig til kollektivt at fordoble støtten til teknisk samarbejde på skatteområdet i perioden 2015-2020.
2. Partnerlandene forpligter sig på at mobilisere flere skatteindtægter for at opnå Verdensmålene og sikre inkluderende udvikling.
3. Donor- og partnerlande forpligter sig på at sikre, at indenrigspolitik i partnerlande afspejler målet om at fremme mobilisering af skatteindtægter.

⁵ <https://www.addistaxinitiative.net/sites/default/files/resources/2019-ATI-Factsheet.pdf>

⁶ Ibid

Figur 1: Danmarks udviklingsbistand til skat 2015-19 og forpligtelse for 2020 (mio. kr.)

Note: Tallene for 2015-18 er baseret på den danske regerings indberetninger til OECD/DAC. Tallet for 2019 er baseret på oplysninger modtaget fra Udenrigsministeriet. Forpligtelsen om at fordoble støtten er udregnet med 2015 som basisår. Den orange søjle for 2020 viser Danmarks forpligtelse og er ikke udtryk for Danmarks faktiske bidrag for 2020. Data for 2015-18 er hentet Danmarks indberetninger til OECD/DAC under CRS-koden 15114 (DRM): <https://stats.oecd.org/Index.aspx>. Omregnet til danske kroner med Nationalbankens gennemsnitskurs for 2018 (631,7425) da OECD's tal er opgjort i faste priser, 2018.

Blandt de nordiske donorer halter Danmark også bagud. Både Sverige og Norge giver både langt mere (hhv. næsten 2 og 5 gange så meget som Danmark), og har i perioden 2015-18 formået at forøge deres bistand til skatteområdet betragteligt. Norge har som første nordiske land nået sit ATI-mål om en fordobling allerede i 2019. Kun Finland er gået mere markant i den forkerte vej end Danmark. Det skal dog bemærkes, at Finland netop har vedtaget en ny handlingsplan for udviklingssamarbejdet på skatteområdet, som bl.a. indeholder en plan for, hvordan Finland kan nå sin ATI-forpligtelse i 2022⁷. Danmark har endnu ikke en strategi for, hvad der skal ske, for at nå ATI-forpligtelsen så hurtigt som muligt.

Tabel 1: Udviklingen i bistanden til skattemobilisering fra de nordiske lande (mio. \$)

	Sverige		Norge		Finland		Danmark	
2015	9.09	100%	14.75	100%	4.98	100%	7.76	100%
2016	7.15	79%	7.39	50%	3.29	66%	5.51	71%
2017	5.80	64%	8.68	59%	1.21	24%	4.39	57%
2018	13.53	149%	24.22	164%	1.84	37%	7.55	97%
2019	-	-	32.15	218%	-	-	6.60	85%
2020	-	-	-	-	-	-	1.47	19%
Målsætning for 2020*	18.19	200%	29.50	200%	9.96	200%	15.52	200%

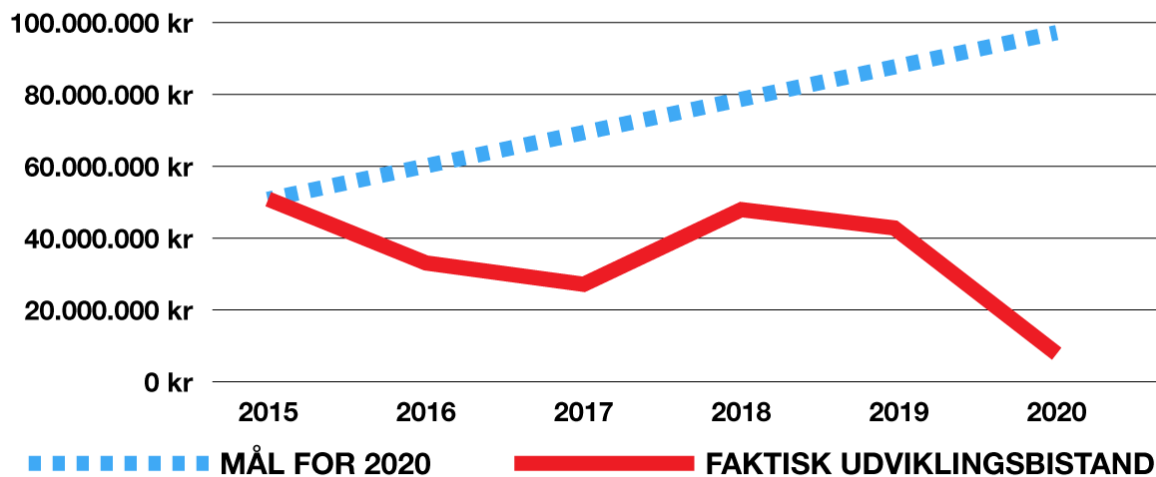
Note: 2015 fungerer som basisår. Opgjort i millioner US dollars. *= Målsætning for støtte i 2020 ifølge 1. forpligtelse i ATI. Data for 2015-18 hentet fra: <https://stats.oecd.org/Index.aspx>. Data fra 2019 stammer fra det danske udenrigsministerium og NORAD. **= Tallet for 2020 stammer fra et svar fra udviklingsministeren, Flemming Møller Mortensen, der den 7. december, 2020, skrev at de forventede udbetalinger ville udgøre ca. 9 mio kr (ca. 1.47 mio \$)⁸

⁷ https://um.fi/documents/35732/0/Finland_Tax4D_Action_program_050620.pdf/cf6f8dae-434c-96e5-be1c-b9e79e0dc102?t=1591620474451

⁸ <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/uru/spm/46/svar/1725737/2301267.pdf>

Figur 2: Faktisk givet bistand i forhold til forpligtelse (DKK)

DANSK UDVIKLINGSBISTAND TIL SKAT

Note: Omregnet til danske kroner med Nationalbankens gennemsnitskurs for 2018 (€31,7425) da OECD's tal er opgjort i faste priser, 2018. Tallene for 2015-18 er baseret på den danske regerings indberetninger til OECD/DAC. Tallet for 2019 er baseret på oplysninger modtaget fra Udenrigsministeriet. Forpligtelsen om at fordoble støtten er udregnet med 2015 som basisår. Den orange søjle for 2020 viser Danmarks forpligtelse og er ikke udtryk for Danmarks faktiske bidrag for 2020. Data for 2015-18 er hentet fra Danmarks indberetninger til OECD/DAC under CRS-koden 15114 (DPA): <https://stats.oecd.org/index.aspx>.

3. Dansk udviklingsbistand til skat er ikke fokuseret nok på ulighedsbekæmpelse

Ressourcemobiliseringen handler ikke kun om at indsamle flere skatteindtægter. Det handler også om at indsamle indtægterne på en mere retfærdig måde.

Sker den øgede ressourcemobilisering i udviklingslandene gennem regressive skatter, risikerer den ofte meget høje ulighed i landene at stige til skade for fattigdom, vækst og sammenhængskraft (se Boks 4). Regressive skatter risikerer samtidig også at skabe mere fattigdom og øge kønsulighederne. Det er afgørende, at det sikres, at dansk støtte til skat ikke øger uligheden.

I perioden 2015-2019 er der sket et stort strategisk skifte i dansk udviklingsbistand til skatteområdet. Fra at støtten bestod af flere bilaterale aktiviteter samt støtte til civilsamfundsorganisationer, så er støtten i stigende grad kanaliseret igennem Verdensbankens 'Global Tax Program' og IMF's 'Revenue Mobilization Trust Fund'.

Skiftet til IMF og Verdensbanken er bekymrende, da begge er kendte for at fremme ulighedsskabende skattereformer i udviklingslandene. En stribe rapporter og studier, herunder bl.a. IMF's egen evaluering af deres rådgivning og betingelser på skat, viser således, at både IMF og Verdensbanken har været med til at fremme ulighedsskabende skattesystemer i årevis.⁹ Særligt bekymrende er det, at også kønsuligheden tilsyneladende øges af Verdensbankens og IMF's skattereformer.¹⁰

⁹ Se bl.a. ActionAid: https://www.actionaid.org.uk/sites/default/files/doc_lib/ifi_tax_policy_developing_countries.pdf, Oxfam: <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620350/dp-is-imf-tax-practice-progressive-091017-en.pdf?sequence=1>, IMF review: <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2012/061812b.pdf>

¹⁰ <https://actionaid.org/publications/2018/short-changed-how-imfs-tax-policies-are-failing-women>

Boks 4: Ulighed og skat i udviklingslandene

Bruges skatter til at reducere uligheden er der tegn på, at det både er godt for fattigdomsbekæmpelsen og for økonomien. Ifølge IMF's beregninger reduceres fattigdommen nemlig [mere ved en reduktion i indkomstuligheden med 1%, end den gør ved en forøgelse af den økonomiske vækst med 1%](#). Derudover beregner IMF, at [en indkomstulighed over 27 på det såkaldte Gini-indeks er skadelig for den økonomiske vækst](#). Der er ingen afrikanske lande, for hvem der er data for, der [har en Gini-score på under 27](#).

Modsat i OECD-landene, [hvor samtlige lande formår at reducere fattigdommen efter skatter og offentligt forbrug](#), så er de offentlige systemer til omfordeling svagere i mange udviklingslande. De er endda decideret regressivt i nogle lande f.eks. i [El Salvador, hvor fattigdommen stiger med mere end 15% efter skatter og offentligt forbrug](#). Andre udviklingslande formår dog at indrette deres skattesystem og offentlige forbrug på en progressiv måde, så de bekæmper fattigdom og ulighed, eksempelvis [reduceres fattigdommen i Tanzania med mere end 15% pga. skatter og offentligt forbrug](#).

4. Danmark gør ikke nok for at støtte globale og hjemlige reformer til støtte for udviklingslandenes skat

Hvert eneste år mister udviklingslandene mindst \$100 milliarder til selskabers skattetricks og brug af skattely.¹¹ Samtidig har vi gentagne gange set tegn på, at de rige landes finanssystem og skattelylande bruges til skatteundgåelse og hvidvask, senest med de såkaldte #FinCENFiles.¹²

Derfor er det også positivt, at den udviklingspolitiske strategi Verden 2030 slår fast, at Danmark vil kæmpe for løsninger på internationale udfordringer som "skattely og illegale kapitalstrømme, international økonomisk kriminalitet og terrorfinansiering samt korruptionsbekæmpelse"¹³.

Mens Danmark i EU-sammenhænge har forsøgt at fremme åbenhed om multinationale selskabers regnskaber og en stærkere EU sortliste over skattely, kan indsatsen blive langt mere aktiv og synlig.

I OECD, hvor der netop nu forhandles om nye regler for beskattning af multinationale selskaber, er der ikke meget tegn på, at Danmark har prioriteret at løfte udviklingslandenes interesser i forhandlingerne.

Og mens flere andre lande, herunder Holland og Irland, har gennemført konsekvensanalyser af deres landes skattepolitik ift. udviklingslandene (såkaldte spillover analyser¹⁴) har Danmark tidligere afvist dette.¹⁵ Selvom Danmark ikke har mange af de skattely-karakteristika, som er særligt farlige for udviklingslandene, så er der stadig dele af dansk

¹¹ <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620754/bp-its-not-all-about-money-drm-080519-en.pdf>

¹² <https://www.icij.org/investigations/fincen-files/>

¹³ <https://um.dk/~media/um/danish-site/documents/danida/det-vil-vi/strategier/danmarks%20udviklingspolitiske%20og%20humanitaere%20strategi.pdf?la=da>

¹⁴ <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/1758-5899.12655> og <https://actionaid.org/publications/2018/stemming-spills>

¹⁵

https://d3n8a8pro7vhmx.cloudfront.net/eurodad/pages/175/attachments/original/1587650257/Fifty_Shades_of_Tax_Dodging.pdf?1587650257

skattelovning, som kan være skadelig for udviklingslandenes skattebase. Det gælder særligt danske dobbeltbeskatningsoverenskomster med udviklingslandene.¹⁶

Der er brug for, at Danmark i højere grad sætter handling bag ordene i den udviklingspolitiske strategi og arbejder for at sætte udviklingslandenes interesser højere i både national og international skattepolitik.

5. Dansk udviklingsbistand til skat bør være med til at styrke samfundskontrakten

Grunden til, at udviklingslande generelt rejser en langt lavere andel af BNP i skatter end rigere lande, er ikke kun et spørgsmål om manglende kapacitet. Det handler i høj grad også om, at der eksisterer politiske barrierer til øget beskatning af samfundets rigeste, samt en udbredt mistillid fra borgerne ift. deres regerings villighed til at investere deres skattebetalinger i udvikling. Skal denne situation ændres, er teknisk støtte til skattemyndigheder ikke nok. Der må også støtte til at opbygge samfundskontrakten mellem borgere og stat.

Donorer kan hjælpe ved at støtte indsatsen til at sikre åbenhed og dialog om skattepolitik og offentlige budgetter mellem borgere og myndigheder. Eksempelvis støtter Norge kapacitetsopbygning af journalister i Marokko, Tanzania, Irak og Uganda på emner såsom statens håndtering af skatteindtægter fra minesektoren, samt hvordan illegal kapitalflugt stoppes og beskattes.¹⁷

Desværre er Verdensbanken og IMF's støtte til skat i udviklingslandene ikke særligt velegnet til at styrke båndet mellem borgere og stat, da det primære element i begge institutioners tilgang til ressourcemobiliseringen er teknisk assistance til myndighederne. Skal Danmark være med til at styrke den sociale kontrakt med sin støtte til skatteområdet, er der brug for andre partnerskaber og tilgange, bl.a. til at styrke det lokale civilsamfunds rolle og stemme i debatten om skattepolitik og offentlige budgetter i udviklingslandene

6. Konklusion og anbefalinger

Den danske udviklingspolitiske strategi Verden 2030 og Danmarks tilslutning til Addis Tax Initiative (ATI) kræver en aktiv og ambitiøs udviklingspolitisk indsats på skatteområdet. Desværre halter Danmarks indsats bag ved forpligtelserne. Dette notat har fremhævet fire områder, hvor der er plads til forbedringer, nemlig:

1. **At Danmark kraftigt forøger udviklingsbistanden til at støtte udviklingslandenes skattesystemer.** Konkret bør Danmark:

BOKS 5: Alternativer til IMF og Verdensbanken

En forøgelse af dansk udviklingsbistand til skat kan bl.a. kanaliseres til:

Regionale netværk af skattemyndigheder som African Tax Administration Forum (**ATAF**) eller Inter-American Centre of Tax Administrations (**CIAT**): Fordelen er, at disse netværk afspejler udviklingslandenes egne interesser og behov, og også er med til at rejse udviklingslandenes stemme i internationale skatteforhandlinger, eks. i OECD.

FN: Modsat IMF og Verdensbanken er udviklingslandene repræsenteret i FN. FN's skattekomité arbejder bl.a. i 2021 med rådgivning af hvordan udviklingslandene kan tage hensyn til kønsulighed i deres skattepolitik, samt med inklusionen af udviklingslandenes interesser i globale forhandling om skat.

Civilsamfund: Organisationer som eksempelvis **Tax Justice Network Africa** og **Latindadd** kan hjælpe med at styrke samfundskontrakten på skatteområdet.

¹⁶ https://www.ms.dk/sites/default/files/udgivelses/denmarks_tax_treaties_-_time_for_change.pdf

¹⁷ <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620754/bp-its-not-all-about-money-drm-080519-en.pdf>

- **Afsætte mindst 98 mio. kr. af udviklingsbistanden i 2021 til at støtte udviklingslandes skattesystemer.** Dette er det beløb, som Danmark havde forpligtet sig til at afsætte til området i inden udgangen af 2020 under Addis Tax Initiative.
 - **Presse på for, at andre donorer i større omfang prioriterer udviklingsbistand til skat.** Danmark bør presse på for, at flere donorer øger kvaliteten og omfanget af deres støtte til skat. Et øget dansk bidrag kan have en afsmittende effekt på andre donorer.
2. **At dansk udviklingsbistand til skat ikke må øge hverken den økonomiske eller kønsmæssige ulighed.** Dansk udviklingsbistand til skat er i stigende grad bundet til IMF og Verdensbanken. Begge institutioner har erfaringsmæssigt fremmet skattereformer i udviklingslandene, der øger både den økonomiske og kønsmæssige ulighed. Danmark bør vælge en anden vej ved at sætte kampen mod ulighed i centrum. Konkret bør Danmark:
- **Omprioritere sin støtte væk fra IMF og Verdensbanken og over til organisationer, der kæmper for retfærdig skat og inddrager udviklingslandenes interesse.** Oplagte kandidater til dansk støtte er FN's skattekomite eller udviklingslandes netværk af skatteadministrationer såsom det afrikanske ATAF eller Latinamerikanske CIAT (se BOKS 5).
 - **Sikre, at der i de indgåede forpligtelser, Danmark har ift. IMF's og Verdensbankens skattefonde, følges op med en indsats for at undgå, at pengene bidrager til at øge ulighed.** Det kan være i form af dansk finansierede studier af ulighedseffekten af IMF og Verdensbankens skattearbejde, eller støtte til at civilsamfundet i udvalgte udviklingslande kan holde IMF og Verdensbanken til ansvar, hvis de søger at fremme ulighedsskabende skatter.
3. **Dansk udviklingsbistand til skat skal styrke samfundskontrakten.** Skat handler ikke om kun om at mobilisere indtægter, eller om hvem der skal betale. Det handler om forholdet mellem borger og stat. Dansk støtte til skat har ikke tilstrækkeligt blik for den vigtige rolle, som åbenhed og folkelig inddragelse bør have på skatteområdet. Mere støtte bør fokuseres på at styrke civilsamfundets involvering på skatteområdet. Konkret bør Danmark:
- **Øge den andel af den danske udviklingsbistand til ressourcemobilisering, som bruges til at styrke såkaldte 'accountability aktører' og dialog mellem regering og samfund om skat.** Relevante 'accountability aktører' kan eksempelvis være journalister, parlament, NGO'er og andre, der kan holde regeringer til ansvar.
4. **At Danmark styrker indsatsen for internationale regler og national lovgivning, som støtter udviklingslandenes ressourcemobilisering.** Skattely og selskabers skattetricks underminerer udviklingslandes skattebase, og international hvidvask muliggør storstilet korrupsion i udviklingslande. Konkret bør Danmark:
- **Arbejde for, at udviklingslandenes interesser varetages langt bedre i de igangværende OECD skatteforhandlinger.**
 - **Tage kontakt til EU-formandskabet for at få gang i forhandlingerne om et EU-direktiv for offentlig land for land rapportering for multinationale selskaber i alle lande.**
 - **Gennemføre konsekvensanalyser (såkaldt spill-over analyse) af egen skattelovgivning, for at sikre at den ikke har negativ indflydelse på udviklingslandenes muligheder for at rejse skatteindtægter.**

Bilag

Bilag 1: Udviklingen i bistanden til skattemobilisering fra Danmark som rapporteret til OECD/DAC

År	Dansk støtte til DRM opgjort i mio. US Dollars (i faste priser, 2018)	Dansk støtte til DRM opgjort i mio. Danske kroner	Udviklingen i procent fra 2015-2020
2015	7.76	49,02	100%
2016	5.51	34,81	71%
2017	4.39	27,73	57%
2018	7.55	47,70	97%
2019	6.60	41,70	85%
2020	-	-	-
Målsætning for 2020*	15.52	98,05	200%

Note: 2015 fungerer som basisår. Nationalbankens årlige gennemsnitskurs for 2018 er anvendt (kurs 631,7425). *= Målsætning for støtte i 2020 ifølge 1. forpligtelse i ATI. Data for 2015-18 baseret på OECD's DAC CRS database (DRM kode, 15114) hentet: <https://stats.oecd.org/Index.aspx>. Data for 2019 baseret på estimat indhentet fra Udenrigsministeriet.

Bilag 2: Udvikling i fordelingen af bistand til sektorer i Danmark fra 2013-2020

år	EITI	CSO's	Multilaterale organisationer	Bilaterale organisationer	Total:	DRM rapporteret til OECD/DAC
2013	0.38	1.83	-	8.21	10.42	0
2014	0.46	0.43	-	8.89	9.77	0
2015	0.46	2.80	0.21	24.04	27.51	7.76
2016	0.46	1.56	5.11	23.25	30.37	5.51
2017	0.32	3.14	5.11	23.31	31.87	4.39
2018	0.32	1.58	10.55	16.05	28.50	7.55
2019	-	1.42	4.90	6.75	13.07	6.60
2020	-	1.42	4.90	3.59	9.91	-
2020-target for ATI C1*	-	-	-	-	55.02	15.52

Note: Al data udtrukket fra: Udmøntningsplan 2013, Udmøntningsplan 2015, Arbejdsoversigt marts 2017 & Udenrigsministeriets konceptnote om skat 2018. For nærlæsning af data gå til vedhæftet data-fil. Opgjort i mio. US dollars i faste priser (2018).